

Resmi daire sayılmayan kurumların yaptığı hakediş ödemelerinden damga vergisi kesintisi yapılap yapılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.02-155[2016/4338]-454416
Tarih	16.11.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : 90792880-155[2016/4338]-454416

16.11.2017

Konu : Resmi daire sayılmayan kurumların yaptığı

hakediş ödemelerinden damga vergisi kesintisi

yapılıp yapılmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, Müdürlüğünüzün 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden çiğ süt satın aldığından bahisle söz konusu alımlara ilişkin olarak Müdürlüğünüz tarafından alınan ihale kararları ve düzenlenen sözleşmeler ile söz konusu alımlarla ilgili yapılan ödemelerin damga vergisine tabi olup olmadığı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tablodaki yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu ve resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların damga vergisinin kişiler tarafından ödeneceği; 8 inci maddesinde, bu Kanunda yazılı resmi daireden maksadın, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu, bu dairelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmelerin resmi daire sayılmayacağı; 9 uncu maddesinde, bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden müstesna olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "I-Akitlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknamelerin nispi damga vergisine tabi olduğu, "II- Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümün 2 nci maddesinde, İhale Kanunlarına tabi olan ve olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğine haiz kurumların her türlü ihale kararlarının nispi damga vergisine tabi tutulacağı, "IV-Makbuzlar ve diğer kağıtlar" başlıklı bölümünün 1/a fıkrasında, resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) nedeniyle kişiler tarafından resmi dairelere verilen ve belli parayı ihtiva eden makbuz ve ibra senetleri ile bu ödemelerin resmi daireler nam ve hesabına, kişiler adına açılmış veya açılacak hesaplara nakledilmesini veya emir ve havalelerine tediyasını temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi tutulacağı, damga vergisinden istisna edilen kağıtların yer aldığı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "IV - Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (33) numaralı fıkrasında, 5488 sayılı Tarım Kanunu çerçevesinde, üretici ve alıcı arasında düzenlenen tarımsal üretim sözleşmeleri ve bunlara ilişkin rehin senetlerinin damga vergisinden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 5488 sayılı Tarım Kanununun 3 üncü maddesinin (h) bendinde, sözleşmeli üretimin, üretici ve yetiştiriciler ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin karşılıklı menfaat esaslarına dayalı yazılı akitlerle yürütülen tarımsal üretim şeklini ifade edeceği hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanunun 13 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan ve 26.04.2008 tarih ve 26858 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sözleşmeli Üretim İle İlgili Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde, alıcı; söz konusu yönetmelik hükümlerine göre üreticiler ile sözleşme akdeden gerçek ve tüzel kişiler ile bunların yetkili temsilcileri, üretici; üyesi olduğu örgütü kanalıyla veya doğrudan alıcı ile sözleşme gereği üretim yapan gerçek ve tüzel kişiler, sözleşmeli üretim; üretici ve alıcı arasında karşılıklı menfaat esaslarına dayalı yazılı akitlerle yürütülen tarımsal üretim şekli, tarımsal üretim ise; toprak, su ve biyolojik kaynaklar ile birlikte tarımsal girdiler kullanılarak bitkisel, hayvansal, su ürünleri, mikroorganizma ve enerji üretimi olarak tanımlanmıştır.

5488 sayılı Kanunun 12 ve 13 üncü maddeleri ile 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanan ve 16.04.2015 tarih ve 29328 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelikte ise, sanayiye arz edilen çiğ sütün alım ve satımının sözleşmeli usulde yapılması, üretici/üretici örgütü ve alıcı arasında uyulması gereken kuralların belirlenmesi, üretim ve pazarlamada sürdürülebilirliğin sağlanması, arz talep dengesinin oluşturulması ve çiğ süt üretiminde izlenebilirliğin sağlanması ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiş olup, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından alınan yazıda; yönetmelikle, alım satım işleminin düzenlenmesinden ziyade süt üreticisi ile alıcı arasında uyulması gereken kuralların ve fiyatlandırmada kalite kriterlerinin belirlenerek piyasa mekanizmasının oluşturulması, üretimin kayıt altına alınması, arz talep dengesinin oluşturularak fiyat esnekliğinin giderilmesi, sanayiciye ham madde için arz güvenliğinin, üreticiye pazar garantisinin ve üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanmasının amaçlandığı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunun 1 inci maddesinde Tarım Bakanlığına bağlı, ve tüzel kişiliği haiz olmak üzere Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü kurulduğu, 5 inci maddesinde Müdürlüğün, özel hukuk esaslarına göre idare olunacağı, İşlemleri ve harcamalarının 26/5/1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye ve 2/6/1934 tarihli ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunları hükümlerine tabi olmadığı hüküm altına alınmıştır.

Damga vergisi uygulaması bakımından kanunda tanımı yapılan resmi dairelere bağlı olmakla birlikte ayrı tüzel kişilik ve iktisadilik vasıflarından her ikisine birden haiz olan kuruluşlar resmi daire olarak kabul edilmemekte, buna karşılık bu iki özellikten herhangi birisine sahip olmayan kuruluşlar resmi daire olarak değerlendirilmektedir.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, Müdürlüğünüzün genel bütçeli idareler arasında yer alan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından ayrı tüzel kişiliğinin bulunduğu hususu dikkate alındığında 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu bakımından resmi daire olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Buna göre, kamu tüzel kişiliğini haiz bulunan Müdürlüğünüz tarafından çiğ süt alınmasına ilişkin düzenlenen ihale kararlarının, 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun II/2 maddesi gereğince damga vergisine tabi tutulması gerekmekte olup, söz konusu ihale kararlarının Damga Vergisi Kanununa ekli (2)

sayılı tablonun IV/33 fıkrası uyarınca damga vergisinden istisna tutulması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince orman köyleri kalkındırma kooperatifleri ve köylüler ile Müdürlüğünüz arasında çiğ süt alımına ilişkin olarak düzenlenen sözleşmelerin, 5488 sayılı Tarım Kanunu ile Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik ve Sözleşmeli Üretim ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında düzenlenmiş olması halinde, Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun IV/33 fıkrası uyarınca damga vergisinden istisna tutulması gerekmektedir.

488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV-1/a fıkrası kapsamında, sadece resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) ile ilgili düzenlenen kağıtlar damga vergisinin konusuna girmekte, bunun dışındaki ödemeler nedeniyle düzenlenen kağıtlar damga vergisinin konusuna girmemektedir.

Buna göre, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından ayrı tüzel kişiliği bulunan Müdürlüğünüz, Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesi kapsamında resmi daire sayılmayacağından, mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yaptığınız ödemeler nedeniyle düzenlediğiniz kağıtların damga vergisine tabi tutulmaması gerekmektedir.

Diğer taraftan, mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yaptığınız ödemeler nedeniyle düzenlediğiniz kağıtların dışında taraf olduğunuz Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlar bakımından damga vergisi ödeme mükellefiyetiniz bulunduğu tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026